SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 115. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 18, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЧЕРВНЯ 1988 Ч. 115. РІК XCV.

ЗАЯВА ПЕРВОІЄРАРХІВ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ

(З НАГОДИ ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА СВ. КНЯЗЕВІ ВОЛОДИМИРОВІ У ЛОНДОНІ, АНГЛІЯ).

У світлий ювілейний рік Тисячоріччя Хрищення Руси-України, з нагоди посвячення пам'ятника св. Рівноапостольному Князеві Володимирові Великому в Лондоні, Великобританія, зібрана тут українська християнська громада принесла Триєдиному Богові молитви подяки за святий дар Христової Віри, який приніс благодаті новонародження нашому народові.

Ми схиляємо наші голови перед святими угодниками, мучениками та ісповідниками нашими, і як первоієрархи Церкви Володимирової спадщини — закликаємо весь український Божий народ до духовної обнови, єдности та любови, в дусі того благодатного Хрищення, яке зійшло на нас тисяча років тому.

Дивимось на пройдений історичний шлях світлого Тисячоліття, в якому разом із великим свідченням нашої віри, сплелися часи лихоліть, руїн поневолень, а в недавні часи — знищення ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви, жахливий голод 1932-33 років та заборона Української Католицької Церкви, і з тим модерні катакомби, в які увійшло наше християнство в двадцятому столітті. Однак ніщо не убило живої віри в народі, про що свідчить стихійне відродження УАПЦ в 1941-42 роках в Україні і сучасна посилена активність катакомбної УКЦ.

Жива віра українського народу не пропала і ніхто не зумів її здолати. На руїнах безбожництва розквітає Христове слово в серцях народу. І хоч наш нарід на рідних землях не має свобідного права вшанувати дату свого Хрищення, а це право приписує собі хтось інший, свідчення віри нашими ісповідниками в Україні, а наші торжества на чужині є прославленням Христа, що „зообразився в нас" (див. Гал. 4,20) тому тисяча років. Українські Церкви і нарід — переслідувані і позбавлені тепер волі — складають перед Богом подяку за благодать Хрищення.

Тому закликаємо християнські народи світу й всіх людей доброї волі, щоб виявили нашим Церквам і народові докази християнської солідарности і тим допомогли, щоб на землях нашої батьківщини України у свободі знову світло засіяло слово Христової Істини.

Благословення Господнє на Вас!
Віддані у Христі!

† Мстислав Скрипник
Архиєпископ-Митрополит

† Мирослав І. Кард. Любачівський
Верховний Архиєпископ і Кардинал

Дано в Лондоні,
у празник Зіслання Святого Духа,
29 травня 1988 р.Б.

В Римі відбудеться з'їзд мирян

Дітройт (УПСО). — Президія Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО), повідомляє що під час 6-го З'їзду делегатів УПСО, який відбудеться в днях 11-12-го липня ц.р. в приміщеннях Українського Католицького Університету в Римі, буде відправлена Служба Божа за упокій душ мучеників і ісповідників віри Української Католицької Церкви в Україні.

Служба Божа буде відправлена у вівторок, 12-го липня, о год. 8-ій вранці в соборі Святої Софії в Римі.

Після Богослуження, в залі УКУ, відбудеться панель на тему „Перспективи мирянського руху".

Українці в ЗСА коментують „Християнство Росії"

Джерзі Сити, Н. Дж. — Популярний серед українців в Ню Джерзі щоденник „Стар-Леджер", який часто містить думки прихильні українцям, помістив у своєму числі з 16-го червня ц.р. в листах до редакції, листа Зенона Онуфрика з Флендерс на тему теперішніх подій в СССР у зв'язку із 1000-річчям Християнства в Україні.

З. Онуфрик ставить питання чому представники офіційної Російської Православної Церкви мають право подорожувати тепер по ЗСА без найменших перепон, коли ані Патріярхові і Кардиналові Мирославові Любачівському, ані Папі Іванові Павлові II не дозволено відвідати в часі офіційних святкувань Києва, що є колискою християнства. Також він питає чому російський православний Архиєпископ Івано-Франківська і Коломиї Макарій не хотів відвідати українських парафій в ЗСА і вияснити їм, що сталося з українськими католицькими церквами саме в його дієцезії у Західній Україні.

Тому автор листа надіється, що саме Архиєпископ Макарій буде тепер особливо гаряче молитися, щоб сповнилися слова президента Ронлда Регена що „і Українська Католицька, і Українська Православна Церкви зможуть незабаром практикувати свій обряд свобідно і одверто".

Відбудеться з'їзд директорів і педагогічних дорадників

Ню Йорк. — Президія Шкільної Радид інформує, що в суботу, 25-го червня ц.р. в год. 10:30 ранку тут, в приміщенні Шкільної Ради, 203 Друга аве., відбудеться з'їзд директорів і педагогічних дорадників шкіл українознавства в ЗСА.

На порядку дня: новий остаточний формат кінцевих іспитів, затверджений Шкільною Радою, програми навчання, підготова молодих учительських кадрів, а зокрема літній учительський семінар, фундований Українським Народнім Союзом, та інша шкільна проблематика. За додатковими відомостями слід телефонувати до Шкільної Ради на число (212) 477-1200.

Сеньйори з Ню Йорку їдуть на Союзівку

Ню Йорк. — Під спонзорством Кредитівки „Самопомочі" в Ню Йорку і Окружної Управи Українського Народного Союзу та Товариства Сеньйорів відбудеться прогулянка автобусова на відпочинкову оселю УНС, Союзівку.

Поїздка автобусом є дарова, бо її оплачує в цілості Кредитівка „Самопоміч" для усіх сеньйорів, своїх членів. Смачний полуденок на Союзівці, по знижених цінах.

Прогулянка відбудеться в неділю, 3-го липня ц.р. Від'їзд о год. 7-ій ранку з 2-ої аве., і 10-ої вул. в Ню Йорку. Зголошуватися треба в домівці „Самопомочі" у вівторок та п'ятницю (21, 24, 28-го червня і 1-го липня) між год. 10:30 ранку, а 2-ою по полудні.

Появилася нова праця про гетьмана І. Мазепу

Мюнхен, Західня Німеччина. — Тут появилася праця д-ра Теодора Мацьківа п.н. „Гетьман Іван Мазепа в західньо-европейських джерелах, 1687-1709", з передмовою проф. Любомира Винара, заходами Українського Вільного Університету. Д-р Т. Мацьків є емеритованим професором Стейтового університету в Акроні, Огайо, а від 1984 року гість-професор української історії в німецькому університеті в Гайдельберзі.

Праця складається з 12-ох джерельних розділів, заключення, джерел, бібліографії та резюме в англійській, німецькій і французькій мовах. Тексти поодиноких документів та джерел і численні ілюстрації додатково збагачують це видання.

У своїй передмові проф. Винар пише: „Автор критично аналізує реляції про Мазепу в німецькій, англійській, французькій, шведській, голляндській, австрійській і швайцарській мемуаристиці, дипломатичних реляціях і тогочасній праці... Тут треба також відзначити, що автор вже довгі роки досліджує австрійські й англійські державні архіви (Відень, Лондон), в яких не лише перевірив і оцінив поданий матеріял, але також віднайшов нові та важливі ервопейські архівні документи, які відносяться до діяльности українського гетьмана... Тут треба підкреслити, що у своїй праці автор не обмежується лише до аналізи джерел і літератури — на основі цієї критичної літератури він робить численні висновки, справляє невірні гіпотези і викриває фальшування діяльности і біографії Мазепи европейськими, а головно російськими авторами... Без перебільшення можна сказати, що автор дуже добре вив'язався із свого завдання і мазепознавча література збагатилася вийнятково важливим дослідженням".

Книжку в ціні 30 нім. марок можна замовляти: Dniprowa Chwyla — Dr. O. Wintoniak, Dachauer Str. 9/11, 8000 Munich 2, W. Germany.

Д. Роман Кульчицький кандидує до леґіслятури Мишиґену

Дітройт. — Дмитро Роман Кульчицький 15-го квітня ц.р. почав свою виборчу кампанію на стан урядового репрезентанта 25-го дистрикту стейту Мишиген.



Д. Р. Кульчицький

Д.Р. Кульчицький, син інж. Богдана і Христини Кульчицьких, внук св. п. інспектора Дмитра і Анни Кульчицьких та проф. д-ра Григора і св. п. Ніни Лужницьких, народився 6-го вересня 1961 року у Філядельфії. Там він закінчив українознавчу школу СУМА, став членом Пласту та був змагуном копаного м'яча в дружині „Тризуб". Маючи спортову стипендію, закінчив в 1984 році ЛяСаль університет в ділянці політичних наук та міжнародних відносин. Один рік своїх університетських студій відбув на університеті Фрайбург, Швайцарія, де продовжував студії в ділянці закордонних відносин та вивчав німецьку та французьку мови. В тому році вивчав українознавчі студії в Українському Вільному Університеті в Мюнхені. Повернувшись до Філядельфії, він отримав академічну стипендію Джорджтавн університету в Інституті порівняльних політичних і економічних систем.

Як студент університету, він був засновником та першим президентом Республіканського клюбу та згодом редактором газети „Республіканський реаліст". У виборах 1984 року був крайовим координатором української молоді для Регена і Буша. Під цю пору він продовжує свої магістерські студії в Дітройтському університеті.

Д.Р. Кульчицький відбув свій „інтерншіп" в республіканського конгресмена К. Смита, набуваючи знання і досвіду в ділянці соціяльного забезпечення і допомозі ветеранам.

Переїхавши до Вашінгтону, він працював для демократичного конгресмена Данте Фасселла у ділянці людських прав та служив в Комісії безпеки і співробітництва в Европі. Він теж працював в італійській амбасаді як асистент аташе культурних зв'язків. Опісля перейшов до Капітолю на працю до конгресмена К. Смита.

Його виборчий досвід включає кампанію за вибір Ричарда Вігорі на пост заступника губернатора Вірджінії та президентську кампанію конгресмена Джека Кемпа. Останньо Р. Кульчицький був фінансовим директором республіканців повіту Овкленд в Мишиген і тоді видвигнув свою кандидатуру, яка отримала всецілу підтримку Республіканської партії.

Виборча кампанія Романа виноситиме понад 100,000 дол. Це включає виборчі летючки, кошти пошти, радіо, афіші, оголошення, написи на вулицях чи автах, щоденне провадження канцелярії самої кампанії та її працівників.

Комітет „Приятелів Д.Р. Кульчицького" звертається з проханням до українського громадянства піддержати фінансово його кандидатуру. Датки можна слати на адресу: 31351 Artesian, Warren, Mich. 48092, виписуючи чеки на: Friends of D.R. Kulchitsky.

МАДЯРСЬКІ ПАТРІОТИ ВІДЗНАЧИЛИ 30-РІЧЧЯ РЕВОЛЮЦІЇ

Будапешт, Мадярщина. — В Мадярщині, релятивно спокійній сателітній країні, також розпочалися неспокої, частинно пов'язані з відзначуванням 30-річчя мадярської революції з 1956 року, придушеної з наказу Нікіти Хрущова совєтськими танками, а частинно з новою атмосферою, яка розпочалася на Сході після проголошення генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим політики гласності і перебудови в Совєтському Союзі.

Кілька тисяч демонстрантів в Будапешті, в більшості молоді, зударились з відділами міліції 16-го червня, особливо тоді, коли демонстранти засуджували голосно совєтську військову інтервенцію і втоплення в крові мадярської революції та покарання смертю тодішнього прем'єр-міністра мадярського уряду Імре Надя.

Принаймні сім дисидентів, (деяка західньоевропейська преса пише, що вони належали до новоствореної мадярської націоналістичної організації), були заарештовані міліцією і збиті до крови гумовими палицями за спротив арештові. Поведінка міліції і працівників державної служби безпеки в цивільному вказує на те, як нове керівництво мадярської Комуністичної партії на чолі з новим першим секретарем ЦК КПМ Каролем Грошом, плянує господарювати і при допомозі поліційно-військового режиму влержувати свою владу, — кажуть західні політичні спостерігачі і дипломати.

Як відомо, К. Грош в липні цього року прибуде до Вашінгтону, щоб у переговорах з американським Урядом добитись збільшення кредитів на торгівлю і різка поведінка його режиму із свободолюбними мадярами, тобто власними громадянами, не допоможе йому здобути статус упривілейованої держави у торговельних справах, як це він був заплянував раніше.

Не зважаючи на інтервенцію міліції і різкі заяви речників компартії і уряду з вимогою негайно припинити демонстрації, понад півтори тисячі молодих студентів, знехтувавши приказ, дісталися таки на головну площу в Будапешті і відбули там запляновану політичну маніфестацію, при звуках поліційних серен, пожежних автомобілів і загальної суматохи між демонстрантами і міліцією. Демонстранти скандували ім'я Імре Надя, домагаючись регабілітації повішеного прем'єра революційного уряду, якого совєти заманули у свій табір нібито для переговорів і заарештували з метою поставити його перед військовий суд. Поодинокі промовці домагалися влаштування почесного державного похорону для І. Надя і виправлання всіх революціонерів з 1956 року. Майже усі демонстранти держали в руках національні прапорці і квіти, які вони пізніше поклали на кладовищі на могили тих, які загинули під час революції в 1956 році від куль совєтських вояків.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ сільського господарства Ричард Линг заявив сенаторам, що коли в короткому часі не випадуть дощі в середніх стейтах країни, то посуха може стати всенаціональною катастрофою. Сенатська комісія для справ сільського господарства застановлялася над можливостями допомоги фармерам у випадках втрати частинного чи всього урожаю. Познаки посухи вже починають появлятися не тільки у браку дощу, але в першу чергу у зрості цін на збіжжя.

СЕНАТ ОДОБРИВ законопроєкт на дозвіл побудови пам'ятника з бронзи, зображаючи військову медсестру. Статуя мала б бути поставлена, як частина пам'ятника В'єтнамським ветеранам на пошану тих жінок, які були частиною найдовше тривалої американської війни. Законопроєкт, проголосований голосами 96 до 1 був пересланий до Палати Репрезентантів. Його запропонував республіканський сенатор з Міннесоти Дейвид Дуренбергер, з 75 співспонзорами і одобрений Департаментом внутрішніх справ. Сенатор Д. Дуренбергер заявив перед своїми колегами сенаторами, що ця статуя буде „відповідним, хоча й, запізнілим символом вдячности народу за всі жертви і внески 10,000 тих жінок, які служили у В'єтнамській війні.

У ВАШІНГТОНІ СУДДЯ у справі Іран-контра конспірації відкинув пропозицію незалежного прокурора, де він пропонує, щоб судити обидвох колишніх помічників Білого Дому Олівера Норта і Джона Пойндекстера разом в одній кімнаті, тільки перед двома окремими лавами присяжних. Суддя Гергард Гізелл заявив, що пропозиція прокурора Лоренса Валша є дуже не відповідною й мабуть порушить конституційні права підсудних.

ПРАЦІВНИК-ГОМОСЕКСУАЛІСТ Центрального Агентства Інвестигацій виграв ухвалу Найвищого Суду голосами 6 до 2, яка підтримала погляд, що суд має кожночасно право розглядати чи звільнення з праці працівників Агенства не переступають конституційних прав. Оборонці громадських прав вказують, що це перше рішення Верховного Суду проти Агентства в справах громадських прав на рівні крайової безпеки.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена на чолі з Державним секретарем Дж. Шульцом готуються до здобуття від Конгресу більше допомоги для Нікарагуанських повстанців. Все це в наслідок того, що переговори у справах перемир'я не увінчалися успіхами. Все ж таки й тут в Конгресі наразі немає достатніх голосів, щоби цього домогтися в якнайскорішому часі, бо з часом може бути запізно.

КОМІСІЯ ГОЛОДУ Є ЗАГРОЖЕНА

Як інформують з Вашінгтону, Державна комісія дослідження причин і наслідків Великого голоду в Україні в 1932-33 роках, реченець якої продовжено в Сенаті і Палаті Репрезентантів законопроєктом ч. 2304, є під загрозою вето президента Роналда Регена за порадою Департаменту справедливости ЗСА. Конечним є щоб українські громадяни висловили свій протест проти можливого вето, телефонуючи негайно до інформаційного бюра Білого Дому на число (202) 456-7639, або висилаючи мейлграми, потелефонувавши до Вестерн Юніон на число 1-800-257-4900 та попросивши оператора ч. 9423. Цей оператор має вже текст готовий до Президента, отже слід подати ім'я, прізвище і число телефону і мейлграма буде доставлена до Білого Дому наступного дня. Кошт — 5.75 дол. Президент повинен підписати або відкинути законопроєкт до 22-го червня ц.р. Отже діяти треба негайно.

У СВІТІ

КОНСЕРВАТИВНИЙ І контроверсійний Архиєпископ Католицької Церкви у Франції Марсель Лєфевр повідомив що 30-го червня ц.р. він висвятить чотирьох єпископів без дозволу Папи Івана Павла II. М. Лєфевр, який є речником традиційної Католицької Церкви і її давніх обрядів, висвятив досі без згоди Ватикану більше як 200 священиків, хоча йому вже від 1976 року не дозволено відправляти Служби Божі, тому, що він не хоче повинуватися новим церковним законам і змінам. Якщо він тепер справді висвятить єпископів, то це буде явний розлам у Католицькій Церкві, перший від 118 років.

ГРУПА МАОІСТІВ в Перу вбила в понеділок, 13-го червня ц.р., американського агронома і його перуанського товариша подорожі, коли вони їхали вантажним автом на віддаленій сільській дорозі. Це сталося день після того, як перуанська поліція арештувала одного із провідників цієї комуністичної організації, що вже вісім років веде підступні напади в Перу. Вістку про вбивство двох осіб, що допомагали у розвитку рільництва в Перу, підтвердила американська амбасада в Ліма.

В ГОНҐ КОНҐУ, подали до відома, що від тепер не будуть приймати човни із втікачами з В'єтаму, якщо вони не зможуть доказати, що їх у їхній батьківщині переслідували з причин політичних або релігійних. Досі втікачі з В'єтнаму були приміщені в таборах до часу, коли їх зголосилася прийняти якась інша держава. Тепер більшість з них буде перебувати в замкненні та не буде діставати ніякої допомоги. Цього року прибуло вже до Гонґ Конґу 7,700 втікачів, а минулого року в тому самому часі лише 650.

ПОЛЬСЬКА КОМУНІСТИЧНА партія, під час дводенних нарад, переоранізувала свій провід з уваги на те, що економічна програма не дає вислідів, що виявилося в демонстраціях, які були минулого місяця. В переорганізації обрано на чільні місця у партії директора центрального банку Владислава Баку, який був міністром економіки в роках 1981-85, і міністра закордонних справ Маряна Ожеховського, який свій політичний вишкіл дістав у СССР. Звільнено з посту Маряна Возняка, який був відповідальний за економічні справи в комуністичній партії від 1981 року.

ПІСЛЯ 11-ОХ МІСЯЦІВ французький уряд відновив свої дипломатичні відносини з Іраном. Повідомлення про те появилося п'ять тижнів після того, як звільнено останніх трьох французьких горожан, які були в'язнями проіранської групи терористів у Ливані. Переговори в цій справі перевів тодішній, прем'єр-міністер Жак Шікар. Аналітики політичних подій стверджують, що Іранові дуже залежало на відновленні стосунків із Францією тому, що Іран є дуже ізольований від европейських країн, які не хочуть мати з його урядом нічого до діла.

СТЕФАНІЯ ГНАТЕНКО — НОВИЙ ПРАЦІВНИК УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ню Йорк (Л. Дражевська). — Саме в ці дні, коли українська громада взялася за розбудову в Ню Йорку величного Українського Музею, їй пощастило: гурт сьогоднішніх відданих працівників-мрійників і одночасно чорноробів-музейників збагатився: наприкінці травня почала працювати в УМ, як асистент директора, Стефанія Гнатенко, яка в березні цього року приїхала з України.



С. Гнатенко

Новоприбула є одноліток директора УМ Марії Шуст. Народжена в Галичині, С. Гнатенко була науковим працівником у музеях і споріднених установах Західньої України. Марія Шуст народилася в Західній Німеччині, мистецьку освіту здобула в Америці, понад одинадцять років її праці в УМ поставили Музей на високий рівень .. Двом музейницям легко було знайти спільну мову, бо обидві є ентузіястками збереження пам'яток українського мистецтва та ознайомлення з ними світу.

Недавно я зустрілася з Стефанією Гнатенко у тісному бюрі УМ і не могла з нею наговоритися, наслухатися її розповідей. Насамперед я спитала її про враження від нашого музею. Вона відповіла, що подивугідним є як ефективно використано тут малу площу виставових заль: в одній помистецькому розміщено чудові фотографії дерев'яних церков, у другій — уміло показано зразки народнього одягу. Велике враження на неї справили каталоги виставок музею. Не так стоїть справа з ними на Україні. Деякі музеї щорічно влаштовують по 24 виставки, а каталог видають один на рік, переважно до виставок, присвячених офіційним совєтським святам.

На моє прохання, С. Гнатенко коротко розповіла про свою працю на Україні.

В 1967 році, після того, як її виключили з Львівського Університету за „політичну незрілість", вона почала працювати в Українському Товаристві Охорони Пам'яток Історії і Культури у Львові. Відтоді працювала в музеях, архівах і бібліотеках. Чотири роки була науковим працівником у Львівському Музеї Українського Мистецтва (колишній Національний Музей, який заснував митрополит Андрей Шептицький).

У 1970 році Стефанія одружилася з мистцем Валерієм Гнатенком, що походив з Басарабії, закінчив Одеський Художній Інститут. Подружжя було в серці мистецького життя Львова, близькі до шестидесятників Коли Валерій Гнатенко почав хворіти, родина робила старання виїхати для лікування до Америки, де мала рідню, але мистець не дочекався дозволу на виїзд, 1-го травня 1987 року помер. У березні 1988 року п. Стефанія приїхала до ЗСА з 17-літнім сином Назаром і матір'ю. Привезла картини чоловіка і понад 400 слайдів та кольорових фотографій картин українських мистців та ікон і іконостасів церков Західньої України.

Сьогодні на столі асистента директора УМ фотог-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription: 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті, дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Незгода у сім'ї комунізму

„Пролетарі всіх країн єднайтися!" — лунало одно з найперших і найголосніших гасел Жовтневої революції. Про „єднання" комуністів не говорилось, бо це була самозрозуміла спільнота. Так дійсно було довгий час, — комуністи в різних країнах почувалися морально зобов'язані допомагати своєму центрові — Москві. Але ця дружба різнонаціональних комуністів почала захитуватись уже в половині 40-их років, коли югославський Тіто голосно запротестував проти окупації Чехо-Словаччини в наслідок реформ, заплянованих комуністичним лідером Александром Дубчеком. У 1956 році Мадярщина за управління комуністичного лідера Імре Надя підняла справжню революцію. Імре Надя підступом заманили, арештували, вивезли і розстріляли. Наступником став Янош Кадар і після здавлення танками цього мадярського повстання сотні тисяч мадярів еміґрували, головно до Австрії і Румунії, як найближчих сусідів. Десятки тисяч втікачів прийняла Америка. Румунія з її 23 мільйонами мешканців, має найбільшу національну меншину — мадярську, 2 мільйони осіб.

Але румунський комуністичний уряд під проводом Ніколая Чаушеску, тепер 70-літнього ветерана із комуністичної ґвардії, ставиться до цієї мадярської громади дуже погано, просто переслідуючи її. Очевидно, в обороні своїх земляків виступає сусідня Мадярщина. В останньому часі почалася почалася масова втеча мадярів із Румунії, до своєї батьківщини. Наслідуючи привичну традицію совєтських властей, які як правило не дозволяють на виїзд чоловікові і його дружині з дітьми, тільки частину родини затримують, те саме роблять румуни з мадярами. Це створило ще складнішу проблему для мадярських переселенців і для мадярського уряду. У цій ситуації мадярська преса почала одверто писати про конечність викинення Чаушеску та заміни його кимось молодшим і більше людяним.

Мадярський секретар ЦК компартії Матіяс Шурес одверто наталврував румунського однопартійця Чаушевску. Мадярський парлямент призначив 60 мільйонів долярів на допомогу переселенцям із Румунії. Створено у Будапешті окремий центр втікачів з Румунії. Але Мадярщина із своїми несповна 5-мільйонами населення на території меншій, як американський стейт Індіяна, не всилі примістити всіх своїх земляків, які бажали би переїхати туди з Румунії. Настала мешкальна криза, бо в самому Будапешті 10,000 осіб чекають на приділ їм якогось помешкання, живучи тимчасово у свояків, приятелів чи знайомих. Масовий наплив земляків із Румунії створив теж кризу на ринку праці. Однаково Мадярщина, як Румунія, обидві комуністичні країни, звернулися із скаргами та закликами про допомогу до Москви. Але сам Міхаїл Ґорбачов умив руки і відмовився встрявати в той мадярсько-румунський кофлікт. „Крищен Саєнс Монітор" з дати 13-го червня ц. р. пояснює це становище Ґорбачова фактом, що в Совєтському Союзі національна проблема стає щораз гострішою.

Ось так бачимо, що первісне братерство різнонаціональних комуністів замінилося у сварню між окремими комуністичними країнами і їхніми партійними верхівками. Це добрий знак. Гасло „Пролетарі всіх країн єднайтеся" перейшло до архіву комуністичної революції. Забулося партійну солідарність і якесь моральне зобов'язання супроти московського центру. Ричард Ніксон полетів до Китаю у 1972 році, як перший президент, що відвідав цю країну, тільки тоді, як Генрі Кіссінджер запевнив його, що спершу ніби тільки ідеологічний, насправді територіяльний спір між Москвою і Пекіном ніколи не припиниться і що виключена совєтсько-китайська приязнь на базі спільного фронту проти Америки. Кіссінджер мав повну рацію. У міжнародному комуністичному русі на місце єдности прийшов хаос. Минулися ті часи й та атмосфера, коли американське комуністичне подружжя Джуліюс і Етель Розенберґи зраджували Москві тайни американських військових лябораторій не за гроші, а з ідейних комуністичних мотивів. Може ще прийде час, коли інтерес окремих теперішніх комуністичних країн продиктує їм звернутися проти Москви. Все у світі можливе і ми є свідками процесу, який може довести до такої ситуації, яка й не снилася творцям революції у жовтні 1917 року.

Юрій Р. Рибак

НЕБАЖАНІ ПОКУПЦІ

На перший погляд виглядає, що окреслювання покупця „небажаним" — це протиріччя, бож кожна крамниця бажає, щоб її відвідувано. Чейже кожна зацікавлена особа, це теперішній або майбутній покупець. Тому і правдоподібність продажу зростає, коли більше осіб оглядає виставлений крам. Продати та заспокоїти потребу покупця — це основне завдання купця... На жаль, дійсність не завжди солодка і приходиться проковтнути гірку пілюлю. В основному серед покупців є люди чесні, однак бувають і нечесні, які не платять, а прямо крадуть. Таку крадіж товару, коли крамниця відкрита звуть крамничним злодійством себто по-англійськи, shoplifting.

Це крамничне злодійство є джерелом поважних утрат для підприємств. У самих ЗСА вони виносять 24 більйони долярів річно; а в той же сам час у цілому світі подвійно — зрештою так подає лондонський „Фінаншел Таймс". Згідно з обрахуванням Департаменту торгівлі ЗСА на гарячому вчинку ловлять тільки три відсотки злодіїв, а решта, себто 97 відсотків „зникає" серед публіки. Крамниці мають на цьому втрати і хтось мусить їх покрити... Хто ж це робить?.. Очевидно, що ніхто інший як чесні покупці. У висліді вони платять ціну на яких від 3 до 7 відсотків вищу, щоб у цей спосіб покрити недостачі товарів та оплату охорони перед злодійством. Буває і так, що крамничне злодійство фінансово прямо викінчує купця. Бо коли, скажімо, крамниця на штуці товару має 5 відсотків зиску, то тоді крадіж однієї штуки означає, що потрібно продати аж 20 штук з метою покриття втрат. Тому і нічого дивного, що річне крамничне злодійство у багатьох випадках входить як одна з причин у загальне число півмільйона банкрутств підприємств у ЗСА... Наприклад, минулорічне, довірочне фінансове звідомлення знаних департаментових крамниць Ґімбелс пояснювало, що якраз крамничне злодійство стало одним із головних елементів їхніх фінансових клопотів. Крамничне злодійство — це не новотвір наших часів. Уже в 1698 році англійський парлямент видав закон, де вважав, що цей рід крадежі є злочином і за це належиться кара смерти! Знову ж у ЗСА найбільш маркантною подією було, коли у 1879 році в Ютиці, Ню Йорк, **Френк В. Вулворт відкрив свою першу п'ять-та-десять-центову крамницю. Він уможливив самим покупцям перевірювати виложений товар. До кожної штуки причепив карточку з низькою ціною, заожаджував бо на услузі. І покупці самі вибирали і самі себе обслуговували. Але так обслуговували, що і самому власникові не прийшло на думку. Цей безпосередній доступ до краму став поштовхом до нової „техніки закупу": вибирати товар і виходити з крамниці без затримки при касі!**

Якже нині покупці крадуть? Вони зміняють картки з ціною...вбирають нові черевики, а старі кладуть у пачку... купують товар, відтак такий же сам крадуть і вертають його пізніше з рахунком оригінального закупу... кидають малесенькі речі у кубок з кавою... кладуть дорогий перстень під язик... носять широкий одяг, що вживають вагітні жінки чи члени релігійних груп. Найкращий час на акцію є тоді, коли в крамниці великий натовп людей, коли всі у погоні за товаром і поборюванні часу. І не дивно, що 45 відсотків крадежів припадає якраз на час різдвяних закупів.

Хто ж нині може себе зарахувати до крамничних злодіїв?

Перше — це професіонали-злодії, яких є тільки 15 відсотків, а які відповідають за половину вартости крадених товарів. Багато з них заанґажовані в інших проступках, включаючи наркоманію. Три моменти роблять їхню працю привабливою, а саме: непотрібно ніякої зброї, рідко приходить до насильства і не треба багато часу.

Переважаюча група, бо 85 відсотків крамничних злодіїв — це аматори різних прошарків суспільности, різного віку, професії наукового стажу, дипломатичного чи політичного світу. Багато з них мають гроші і можуть дозволити собі на нормальний закуп. І це застановляє обсерваторів, які теоризують над причиною явища крадежі такої широкої маси суспільства. Правда, є тут хворі люди — клептомани, що крадуть „для спорту". Є теж такі, що бажають мати „щось" за „ніщо". Інші крадуть, бо мають нагоду, відтак плянують і врешті практикують...Тут треба признати, що легше забрати товар із великого „супермаркету", ніж із малої, приватної, харчової крамниці.

Але крамниці не сплять. Вони себе хоронять як можуть і впроваджують різні контрольні об'єкти, як дзеркала, телевізійні камери, тощо. Багато товару — головно в одяговій бранжі — має т.зв. sensor price tag, що називають „electronic article surveillance" (EAS). Цей „tag" швидко реаґує і коли не забрати з одягу, то при виході з крамниці він викликає звук. У загальному, використання і примінення електронічних способів контролю злодійства досі обнизили можливість крадежів наполовину. І здається, що добра порада — це куплений товар, а не заплачений тримати на видному місці, бо бувають такі покупці, що прямо забувають, що треба заплатити. І тут трагедія!..Людина з найкращим наміром, з незаперечним, чесним наставленням, стає кримінальником і замість насолоджуватись закупом, знайдеться у реєстрі поліційних книжок, а в додатку до грошової кари і адвокатських оплат матиме запевнене перебування у „холодній".

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про АІДС зблизька

У Стокгольмі від кількох днів відбувається світова конференція у справі „чуми 80-их років" — недуги АІДС. У зв'язку з цим засобом масової інформації ще більше, як досі говорять і пишуть про цю недугу і про те як вона поширюється, зокрема в Америці.

При цьому подають числа, які викликають мороз поза шкірою, як ось, наприклад, що в ЗСА у 1979 році було 12 випадків АІДС, а в 1987 47,436 і обраховують, що тепер у ЗСА є вже 1.5 мільйона осіб заражених вірусом АІДС.

Читаємо ці числа, слухаємо всіх можливих вісток про це, осторог і пояснень, але досі все це здавалося нам дуже далекою небезпекою, яка в ніякому випадку не може грозити нікому з наших знайомих. Адже, це зовсім інакше читати про якусь небезпечну недугу, від якої немає рятунку, а зовсім інакше почуття, як приходиться її пізнавати зблизька.

Така прикра нагода зустріла нас саме тепер і цим змінила настанову цілої так далекої дотепер проблеми АІДС. Одного дня наша „домашня перлина", яка від років дбає про чистоту нашої хати зі справжньою професійністю, повідомила мене, що її 32-річний, найстарший, син лежить в Ню Йорку у лікарні, поважно хворий. Спершу якось не личило випитуватися, але наша Джовн, либонь, потребувала поділитися своєю журбою і так слово по слові ми довідалися, що син просив її приїхати, щоб більше розповісти про свою недугу. Цього сина, пристійного молодого і поставного чоловіка, мали ми нагоду не один раз бачити, як відвідував маму, запрошував до театру і був типічним нюйоркчанином, що ніяк не підходив своєю особовістю до скромної родини в Бабилоні. Тому не диво, що наша перша думка на вістку про його таємничу недугу була чомусь, чи аби це не АІДС, але ми не хотіли висловлювати своїх підозрінь.

На жаль, вони сповнилися і чергового дня праці у нас, Джовн вигорнула із себе всі свої потрясаючі переживання. У її сина — АІДС і вона ніяк не може з цим погодитися, що це неминучий присуд смерти. „Може рік, може два життя" — сказала їй лікарка, а відтак пояснила, що єдине, що мама може дати синові — це свою теплу, материнську любов.

Знаєте ... — розповідала нам Джовн — кожного ранку буджуся і думаю, що все це кошмарний сон. І кожного дня, їдучи до сина, дивлюся на худе обличчя, запалі очі, слухаю його важкого віддиху і здаю собі справу, що це правда. І залишається постійне питання: чому це ми, чому мусіло це трапитися в нашій родині?

На це ми не маємо відповіді і можемо лише слухати її розповіді, про обставини в лікарні, про неохоту піклувальниць допомагати хворим на АІДС і про зворушливу прямо увагу та сердечність товаришів хворого, які сидять біля нього, витирають піт, змінюють постелю, приносять квіти. — Здається важко уявити собі кращу опіку від найбільше люблячої дружини — розповідає вона — знаєте, в неділю, коли в Ню Йорку відбувався публічний марш тисячів осіб, призначений на допомогу для хворих на АІДС, мій син з підтримкою свого „товариша" насилу також мандрував із усіми рурками по коридорі відділу лікарні, де лежать такі хворі, як він.

Наша Джовн хоче, як лише йому покращає, привезти його до свого дому, хоча живе з дочкою та внуками. Вона знає точно від лікарки, яка опікується хворим про справжні небезпеки зараження і тому не боїться його присутности. Але наразі він бажає самоти, каже, що хоче познайомитися ближче зі смертю, яка його скоро чекає. А все ж і він і його мати надіються, не зважаючи на все це, що ось-ось знайдуть лік, який врятує його від скорого кінця. Ми бажаємо цього і Джовн і її синові, бо глядіти на безпомічний біль матері дуже важко.

Тому ми слідкуємо за вістками зі Стокгольму із особливим зацікавленням — в якому проявляється не лиш заінтересування журналіста, але і почування людяности, сподіваючись, що може таки прийде рятунок для усіх цих нещасних, адже вони — без уваги на все, — молоді люди, для родин яких — їхня недуга, що завжди кінчається неминучою смертю, є жахливим ударом.

О-КА

Пилип Демус

СВІТОВИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ

II.

Наші магнати перейшли масово в польський табір, а низькоосвічене, православне священство з селянами попали тотально в кріпацтво. Магнати створили собі право номінувати українських єпископів і священиків (право симонії). Маючи впливи на дворі короля, вони голосили, що український нарід не є історичним народом. Була спеціяльна нагінка на гробівці українських князів, які розбивано, а кості нищено. Чи залишились якієсь гробівці українських володарів до наших часів недіткнені? Ті всі акти святотатства на нашому народі були чітко обдумані: щоб доводити, що українці не є історичним народом.

Таку культуру принесли поляки в українську Галичину і такий був стан галицького українця 1772 року, у час першого розбору Польщі. Перехід Галичини під правління Габзбурґів був спасенням для галичан. Марія Тереса вже 1774 року заснувала у Відні греко-католицьку семінарію, т. зв. „Барбареум", де молоді українські теологи з Галичини отримували повне теологічне знання української мови. Дев'ять років пізніше відкрито другу семінарію у Львові.

Йосиф II скасував особисту заборгованість, особливим законом заборонив тілесну кару, заборонив примусове купно алькогольних напитків, проголосив рівність усіх віроісповідань. Але цей монарх колонізував німцями наші землі.

За наслідника Йосифа II Леопольда II ситуація докорінно змінилася на некорисність українців. Наступила відома ера Метерніха, — політика твердої руки. Цісарський двір, маючи в плянї поборювання мадярських впливів, старався фаворизувати польських магнатів проти українців. Поляки інформували Відень, що українські школи — це ніщо інше, як гнізда російської ідеології. Школи для українців позамикано. Львівський університет перестав для них існувати. У семінарії для українців впроваджено польську мову.

У 1849 році поляки в українській Галичині отримали автономію. Шкільництво, Скарб, мова, організація виборів — отже вся адміністрація Галицької волости перейшла в руки наших ворогів. Чому нараз такий зворот політики Відня? Як вище сказано, поляки мали великі впливи на Віденському дворі. Вони постійно мали міністра без теки, який робив польську роботу в уряді. Поляки стало представляли українців, як москвофілів, або як плем'я рутенців у польських границях, отже неісторичний народ. Крім того польські представники Галичини, яких український громадянин ніколи не вибирав, підписали з цісарем таємну угоду, на підставі якої поляки мали заховати льояльність супроти цісаря, зате цісар давав їм вільну руку в адміністрації в Східній Галичині. Це була т. зв. ера Ґолуховського, а потім Бадені. Д-р Макух у своїх споминах писав про вибори в Галичині та перестерігав виборців, щоб вони ховалися в часі перед виборами в стодолах, щоб так оминути арешту.

Іван Франко, коли кандидував до львівського сойму, мав право порозумітися з виборцями, але жандармерія, яка стежила за тим, щоб українці не виграли, посадила нашого поета до в'язниці, де він пересидів цілі вибори. Коли ж виборці протестували, демонструючи, їх всіх поліція виарештувала. Між арештованими не було ані одного поляка. Щось ніби в роді Південної Африки! Це ті часи, коли Іван Франко написав свою відому „Свинську конституцію" та „На дні суспільности", де він віддзеркалює майстерно тодішні польсько-українсько-австрійські відносини. Галицький політик, що виховував себе на австрійського патріота, зрозумів вкінці, що незалежна освіта галицького українця і творення сильних політично-суспільних організацій, побудованих на здорових національних основах, може вирвати наш народ з темноти й економічного занепаду.

Цього організаційного життя українців у самому Відні, треба згадати Братство св. Варвари, засноване 1862 року, що існує й досьогодні. Студенти-українці заснували Товариство „Січ", ще 1868 року, а Товариство „Родина" гуртувала довкола себе українських робітників.

З вибухом Першої світової війни у Відні скупчилося велике число українців біженців з рідних країв Сходу, і тут українське Барбареум виказало свою філантропійну працю, несучи допомогу потребуючим. Велике кладовище в Ґмінду, де спочило 40,000 українських біженців, нагадує нам трагізм наших людей у тих таборах. Скульптор Григор Крук увіковічнив померлих своїм пам'ятником на цьому кладовищі.

Усі українські товариства та українське друковане слово з приходом гітлерівської диктатури розв'язано, за винятком Українського Національного Об'єднання та Союзу Українців Німеччини.

Під сучасну пору Відень нараховує близько 2,500 українців, а 2,500 припадає на решту Австрії. Важливим, без сумніву, досягненням віденських українців є зорганізування хору при церкві св. Варвари, управителем якого є проф. Антін Гнатишин, сам композитор. Кажуть, що хор цей в інтерпретації українських літургічних пісень є безконкуренційний. Проф. Гнатишин є автором численних хорових, оркестрових і камерних творів. Він є композитором українських пісень, а його опера „Олена", що побачила світ коротко перед 1983 роком основана на українських народних мотивах. Є тут ще культурне товариство „Буковина" та Український Жіночий Союз. Треба згадати також дуже активний Союз Українських філателістів Австрії, почесним головою якого є д-р Гайнріх Ібляйс, директор австрійської пошти в 1983 році.

А. Рівний

Виставка Т. Осадци і А. Перейми в Лос Анджелесі

Щороку під час Великодніх свят майже кожна українська громада має нагоду показати американській публіці красу української писанки. Американські засоби масової інформації досить добре познайомлені з цим мистецтвом нашого народу. В Лос Анджелесі, цього року заходами спільного спонзорства Центру Українського Мистецтва і Ювілейного Комітету 1000-ліття Християнства в Україні відділ Лос Анджелес, влаштовано виставку „Великодній Вибір — 88" писанок, картин, скульптур і кераміки. Виставка ця, присвячена ювілейним святкуванням, відбулася від 25-го березня до 8-го квітня в домі УКО, при 4315 Мелроз авеню, Лос Анджелес, Каліф.

Глядачі могли не тільки оглядати твори відомих мисткинь Тані Осадци і Аки Перейми, але й мали нагоду познайомитись із цими особисто. Т. Осадца і А. Перейма — це сестри які мають багатолітні досвіди з виставками в багатьох містах ЗСА і Канади.

(Закінчення на стор. 3)

Богдан Цимбалістий

ГРОМАДЯНСЬКА ПАСИВНІСТЬ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

X

Роля шкіл і організацій молоді

Важливу ролю у громадському вихованні молоді відограють школи та організації молоді. Кожний признає, що зорганізування українознавчих шкіл, таких організацій як Пласт, СУМА, ОДУМ, влаштування щорічних таборів для молоді є одним з найбільших досягнень нашої громади. Школи і організації молоді, мабуть, найбільше допомагають до закріплення чи поглиблення почуття приналежности дитини до української громади. Вони також дають їй певні знання про Україну, її культуру та історію.

Правда, деякі шкільні та виховні програми потребують „усучаснення", щоб викликати в дітей більше зацікавлення. Часто навчання історії зосереджується на далекому минулому й ледве доходить до Визвольних Змагань (1917-20 років). Все воно далеке й чуже думанню молоді, яка виховується під впливом американської культури з типовою її орієнтацією на майбутнє. Мені здається, що було б доцільніше починати навчання історії від того, що діється тепер в Україні, про що пише преса і тоді „йти назад". В той спосіб можна б викликати жвавіше зацікавлення історією свого народу.

Патріотичне виховання молоді в наших школах і організаціях молоді залишається часом голословним декляматорством, своєрідною патріотичною „обрядовщиною", коли нема застанови і дискусії, що конкретного, молода людина може робити для української громади й для української справи, справи в обставинах її життя. Під час різного роду святкувань, з'їздів, парад, є багато мови про Бога і Україну, як ідеали, які мають просвічувати людині її життєвий шлях, про наших героїв, про боротьбу, визволення тощо. Ці самі люди, що про це говорять, декламують чи слухають у молодому віці, кілька років пізніше, коли вже влаштувалися на добру посаду, думають тільки про себе і свої потреби. Мало хто призадумується, що наприклад, підтримка української науки, наших культурних установ, або допомога родинам наших політичних в'язнів, чи зацікавлення і допомога тим нашим дисидентам, нашим сучасним героям, яким вдалося вирватися зі Совєтського Союзу, — це саме є і праця для України.

Більше, як півроку тому двох молодих українців з Вашінгтону: Орест Дейчаківський і Юрій Добчанський у своїй статті в „Українському Тижневику" з 23-го серпня 1987 року звернули увагу на потребу створення в столиці Америки центру чи бюра для систематичного інформування урядових кіл та преси про українські справи. В такому центрі мусіло б працювати кількох фахівців в цій ділянці. Річний бюджет виносив би біля 300,000 дол. Очевидно, пропозиція дуже добра. Такого центру вже давно потрібно. Ми ж знаємо, як успішно працюють „лоббіс" — інших етнічних груп. Проте досі не знайшлося хоч би 500 осіб з-поміж наших молодших професіоналістів, які були б готові себе зобов'язати платити щороку по 600 дол. на цю ціль. Виходить, що створення такого центру залежатиме від жертвенности наших пенсіонерів. Можна також сумніватися, чи знайдеться серед нас досить ідейних людей-фахівців, які були б готові зректися на якийсь час зі своєї дотеперішньої може краще платної праці й піти на менше „певну" посаду у Вашінгтоні.

Перед нашими виховниками стоїть питання, як впоїти в молоді почуття зобов'язання до батьківщини їхніх предків, яка не обмежувалася б до декламації і патріотичних пісень чи до зберігання певних святочних звичаїв, але спонукувала б їх до конкретних діл жертвенности, яка сягала б — за відомим висловом Євгена Чикаленка — не лише до глибини серця, але до глибини кишені.

Щоб це осягнути, наші школи і наші організації молоді повинні б, на нашу думку, переводити систематичні гутірки про стан нашої громади, про наші осяги і невдачі, про роботу наших установ, і наші потреби. Деякі наші школи і організації молоді зі страху, щоб їм ніхто не закинув, що вони вводять партійщину чи політику якоїсь групи у свої програми, уникають таких тем, як дискусії про стан нашої громади і про конкретні обов'язки кожного члена громади. Це є завдання громадянського виховання яке не має нічого спільного з партійною індоктринацією. Так виховується у загальному патріотичному дусі, створюються нагоди для приємного таборування, для дружби, (що є теж позитивне), але не дається нагоди до застанови, що і як конкретного їм робити тут в Америці. „Визволення України", „служіння Україні", як ідеали відірвані від конкретних ситуацій і обставин життя, залишаються у сфері абстракцій.

Поодинокі шкільні кляси, або гуртки молоді повинні б також відвідувати наші наукові, культурні установи, як УВАН, НТШ, Український Музей, ЗУДАК, СУА та інші громадські організації, зустрічатися з управами їх, щоб пізнати їхню роботу, їхні проблеми, потреби і пляни. В такій зустрічі з особами, відповідальними за наше зорганізоване життя, часто зроджується в молодої

(Закінчення на стор. 4)

У поклоні великому синові України

Рочестер, Н. Й. — У п'ятдесятиліття трагічної смерти св. п. полк. Євгена Коновальця, Організація Державного Відродження України та Організація Оборони Чотирьох Свобід України, відділи у Рочестері, спільними силами влаштували святочну академію в неділю, 22-го травня ц.р., о год. 4-ій по полудні, щоб гідно скласти поклін тому, що життя своє віддав за друзів своїх.

У просторій залі новозбудованого Українського Дому, 1970 Емпаєр бульварі в Пенфилді, Н. Й., станули прапороносці на великій сцені, а посередині виднів заквітчаний портрет Є. Коновальця. На коротку команду голови станиці ветеранів Василя Білана похилилися прапори, понеслися жалібні звуки сурми (сурмач Е. Сухенко), біжать думки до Роттердаму, спішаться до Львова, до катедри св. Юра, де 24-го травня 1938 року Митрополит Андрей в асисті багатьох священиків правив першу поминальну Службу Божу з Панахидою, на якій то до болю сумній врочистості автор цих рядків мав привілей бути присутнім. Так, то було 50 літ тому...

Завмирають останні звуки сурми, на сцену входить голова 25-го Відділу ООЧСУ Остап Захарків, який відкриває академію, вітає присутніх вказуючи на величну постать сл. п. Є. Коновальця.

„Жива могила" з'являється на сцені, яку інсценізують члени СУМА ім. Лесі Українки з Баффало, Н. Й., в складі: Ганя Турик, Н. Середюк, Галя Турик, Л. Ганущак, М. Папіш, М. Михаськів, Л. Михаськів, Н. Папіш, К. Грега, У. Мороз, Х. Хвесик, Т. Серветник. До інсценізації приспівують: Х. Мороз, У Грасман, О. Була-Цигинка, Н. Крупа.

„Заквітчали дівчатонька стрільцеві могилу" — сріблистим струмочком вопливла по залі ця так дуже мелодійна стрілецька пісня, яку гарно виконали вгорі вичислені сумівки.

Представляючи прибулого гостя як головного промовця, голова Відділу ООЧСУ привітав і представив голову Крайової Управи ОДВУ в ЗСА проф. Михайла Папа. Проф. Пап, сам уродженець Срібної землі — Карпатської України, дуже влучно начеркнув сильветку св. п. Є. Коновальця, обмежився виключно і стисло до теми самого голови тодішнього Проводу Українських Націоналістів, двічі цитуючи його слова, що ми діти одної матері — України! Промову проф. Папа присутні нагородили рясними оплесками.

Секстет СУМА ім. Лесі Українки з Баффало відспівав: „Де гори Карпати", обр. Н. Бабицької, „Понад Прутом моя Коломия", музика Д. Циганкова, „За стрілецький звичай", обр. Ю. Лаврівського, слова О. Лисяка. Секстет СУМА з Баффало зробив дуже миле і симпатичне враження на присутніх. Мистецьким керівником цього секстету є мгр Христя Мороз. Рецитація „Безсмертний лицар" Бори, що її виконав Василь Білан, була вдалою. Українським національним гимном, що його заінтонував зі сцени секстет СУМА з Баффало, а вся заля підхопила і проспівала бадьоро, як також подякою О. Захаркова, закінчено цю вдалу врочистість присвячену великому державникові Є. Коновальцеві.

Святочну академію попередила Служба Божа з Панахидою в церкві св. Йосафата о год. 11.30 перед полуднем цього дня, яку відслужив о. архипресвітер Пилип Бумбар.

Борис Губка

На Новому Соколі відбулося Свято Весни



Свято Весни на Новому Соколі. Команда і булава свята.



Заквітчаний образ Пресвятої Богородиці на Святі Весни

Щороку пластова молодь нетерпляче чекає на своє традиційне Свято Весни, щоб у зустрічі з оновленою природою, зі свіжими почуваннями відновити пластування у природі. Пластові теренові гри й забави, особливо змагання між собою, щоб стати першуном, — загартовують пластовий дух та запал, виробляють стремління до кращого, сталять риси характеру, якого вчить пластовий закон, розбуджують, нові бажання до змагань у Великій Пластовій Грі.

Цьогорічне свято весни на Новому Соколі пройшло справді чудово під кожним оглядом — організаційної підготови, вміло складеної та проведеної програми, активности членів команди та булави.

Кращої погоди справді не могло бути — вона була вимріяною... До повноти цієї краси бракувало маленької сіренької пташки — жителя рідної України — жайворонка, яка в час оранки чи сінокосів виливає з височини погідного неба жалібні трелі...

Ось прибули діти, пластова молодь. Розсипались з автомашин по зелених квітучих полях, в час, коли шовковими покосами лягала скошена трава. П'янкий запах трави, розпечена сонцем живиця смерек, аромат якої наповнив довкілля — повними грудьми вдихали розсміяні радісним гамором, щасливі діти сонця і весни — діти матері природи...

У суботу, 28-го травня, до відкриття стануло 67 учасників, у тому числі 26 новаків і новачок, які творили підтабір з коменданткою ст. пл. Іреною Ващак та бунчужним ст. пл. Юрієм Депутатом. Комендант свята ст. пл. Андрій Дмитріюк, відбираючи звіт від бунчужного ст. пл. Адріяна Грещишина, привітав станичного та опікуна свята пл. сен. Ярослава Пришляка. Під звуки співу пластового гимну та юнацької пісні, при почесті курінних пл. прапорів, на щоглі залопотів синьо-жовтий прапор. Молитвою та наказом, що його зачитала писар ст. пл. Рената Бейгер, учасники розійшлися до своїх таборів, до зайнять.

Цього ж вечора смолоскипами розгорілася вогнем ватра на прославу ювілею 1000-ліття Хрищення України. Мовчанкою віддано шану св. п. полковникові Євгенові Коновальцеві, який згинув від рук московськго агента в місті Роттердамі у Голляндії. Слово про пол. Є. Коновальця як творця УВО - ОУН, будівничого і державного мужа української нації виголосив пл. сен. Ярослав Пришляк. По відспіваній пісні „Від синього Дону до сивих Карпат" новак Адріян Депутат особливо гарно продеклямував вірш „Тисячоліття" пера його батька.

Дальша частина ватри відбувалася при співах юнацтва та новацтва, часто переплітаними юнацькими гумористичними скечами та новацькими самодіяльними точками. В неділю, 29-го травня о годині 12-ій в полудне пластовим апелем відзначено „День української єдности". На фоні мальовничої природи, заквітчаній квітом ромеців поляні, накритий стіл вишиваним обрусом з образом Пресвятої Богородиці, прикрашений вишиваним рушником та китицями польових квітів. Побіч золотився великий напис „Пласт у Тисячоліття Хрищення Руси-України, 988-1988". Це витворювало особливе враження, піднесений настрій.

Пластуни-учасники та численно зібрані батьки й гості прослухали вірша „На Тисячоліття" Світлани Кузьменко, що його віддеклямував ст. пл. Андрій Пришляк. Вірша „Святий Андрій на Київських горах" Василя Щурата прочитав ст. пл. Андрій Дмитріюк. По відспіваній молитві „Царю небесний" пл. сен. Ярослав Пришляк в короткій промові з'ясував велику потребу молитовного єднання всіх українців у діяспорі без огляду на різниці віровизнання і поглядів, щоб духовно об'єднатися з нашими рідними в Україні, щоб виявити нашу солідарну підтримку у їхніх змаганнях. Пластовим „Отче наш" та набожною піснею „Боже Великий, творче всесильний" закінчено цей зворушливий апель молитовної єдности.

В неділю, 30-го травня, о год. 5-ій по полудні відбулося закриття підтабору новацтва. У програмі проведено церемонію переходу до юнацтва та до старшого пластунства, відзначено здобуті пл. проби, проголошено висліди теренового змагу. З машту стягнено український прапор, молитвою та співом „Надобраніч" закінчено свято.

Перебуваючий на цьому гарно проведеному закритті недавно прибулий гість з України з великого захоплення розцілововував дітей-новаків, зі сльозами стискав руки команді, складаючи признання і подяку Пластові та його виховникам за велику виховну працю на чужині. Його слова „Я за кілька днів відлітаю на рідну, дорогу землю Україну. Те що я бачив і пережив зворушило до глибини моє серце і душу. Ці моменти для мене є найціннішим дарунком, якого я передам нашим рідним, особливо українській молоді... Я щасливий! Маю з чим повертатися на нашу любу Україну!"

У понеділок в пополудневих годинах щасливі діти пластової родини залишили чудовий Новий Сокіл та ненадовго, бо вкоротці багато із них буде таборувати протягом трьох тижнів літа.

Признання і подяка висловлюється всім організаторам цьогорічного свята весни. Комендантам ст. пл. Андрієві Дмитріюкові, ст. пл. Ірені Ващак, булаві ст. пл. Адріянові Грещишинові, ст. пл. Ренаті Бейгер, ст. плнам і пл-кам Андрієві Пришлякові, Василеві Бурді, Адріяні Правак, Соні Плешкевич, Юрієві Депутатові, Адріянові Майдзієві. Особливу подяку складається пл. сен. Олі Ткачук станичній зі Сант-Кетринс, Канада, з її поміч в організації та за дбайливу опіку.

Щира подяка подругам кулінарних справ ст. пл. зв'язковій Катрусі Пистрак та Діяні Силник, які знаменито вив'язалися з нелегкого завдання.

Братчик Славко

Діти в Нюарку святкували ювілей

Українська громада різноманітно святкує Тисячоліття Хрищення України: відправляємо урочисті Богослуження, відбуваємо одуховлені місії та процесії, влаштовуємо концерти, виступи та фестивалі, пишемо та друкуємо книжки й брошурки, організуємо конференції та виголошуємо різного рода доповіді. Кожна подія підкреслює важливість цього торжества і запишеться у пам'яті усіх, хто брав участь у цих святкуваннях.

У русі плянів треба старатися не забувати включити у святкування нашу молодь, будуче покоління, яке провадитиме нашу громаду в майбутності.

В неділю, 12-го червня ц.р., був дуже гарний приклад дійсного звеличання свята Тисячоліття. Учні школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., під проводом настоятельки сестри Марії Розмаринович і під диригентурою учительки Анни Гут відспівали хором Службу Божу.

Дітей до цього підготовляли кілька місяців і вони двома голосами влаштували парафії св. Івана правдиве торжество. Вони допомогли парафіянам у молитві, але найважніше, що вивчили напам'ять частини Служби Божої, а це залишиться їм уже на ціле життя.

Як краще можна підкреслити важливе свято, як передати дух святкування дітям та молоді, щоб вони продовжували молитву, традиції і сантимент до того, що нас всіх лучить.

Ксеня Гапій

ЖИДІВСЬКА РОДИНА Зіманів з Москви, яка зверталася до президента Рональда Регена з проханням допомогти по виїзду із СССР знову дістала відмову на такий виїзд. Це сталося два тижні після того, як офіційні совєтські чинники остерегли Р. Регена і його дружину Нєнсі, щоб закинули свій плян відвідати цю родину в часі їхнього перебування в Москві, бо, мовляв, це може пошкодити еміграційним плянам цієї родини.

Стефанія Гнатенко...

(Закінчення зі стор. 1)

рафії іконостасів з кількох церков. Вона каже, що ці фотографії унікальні, бо зроблено їх під час реставраційної праці. Каже, що з радістю береться до праці в УМ і вірить у перспективи його розбудови. Вона повна плянів і на ближчі місяці і на дальшу мету.

Тепер С. Гнатенко працює над виставкою, присвяченою 1000-літтю християнства на Україні, яка відкриється в УМ восени і для якої будуть використані привезені нею матеріяли. У півтемній залі будуть яскравіти великі, освітлені з-заду фотовітражі-іконостаси 16-17 століть з чотирьох церков Західньої України.

Одночасно С. Гнатенко підготовляє серію статтей для „Свободи" про охорону пам'яток на Україні і збереження пам'яток української культурної спадщини, що нині є на Заході.

Плянів на дальше майбутнє п. Стефанія має дуже багато. Плянує читати лекції, ілюстровані прозірками, з різних ділянок історії українського мистецтва, буде писати статті, подбає про видання альбомів і листівок праць українських мистців. Уже зібрала матеріяли для альбому графіки Галини Захарясевич-Липи, талановитого мистця, яка померла 1967 року, замовчувана і забута, бо була дружиною Юрія Липи, лікаря, який загинув в УПА. Також С. Гнатенко хоче налагодити контакти з художниками, що нині живуть на Україні і влаштовувати тут їхні виставки.

Звичайно, вона буде по горло занята поточною працею в образотврочому відділі УМ: належна консервація картин та графіки, каталогування, улаштування мистецьких виставок, для яких, у додаток до експонатів із збірок УМ, треба позичати картини з інших музеїв та приватних колекцій, а для цього заздалегідь треба усталити де є скарби українського мистецтва.

Дуже важливим є те, що Стефанія Гнатенко має досвід у літературній та редакторській праці. Видавничу діяльність УМ збагатить ерудиція нового працівника в історії українського мистецтва і її досвід у редагуванні українських видань.

Виставка...

(Закінчення зі стор. 2)

Таня Осадца на протязі останніх 25-30 років відданої праці і любови до української писанки зібрала колекцію понад 2,000 писанок власної праці, які репрезентують традиційні символи і є упорядковані відповідно по різних частинах України. Її праця знайшла дуже позитивний відгук в пресі і отримала рекомендації від музеїв. Крім творення писанок, Т. Осадца теж написала багато праць про писанку і вона є авторкою „Писанки та їх символіка".

Т. Осадца родилась в Україні і ще малою дівчинкою прибула до Америки. З родиною поселилась в стейті Огайо, близько Клівленду. Її безконечне зацікавлення світовими культурами і традиціями спричинилось до вибору мистецької ділянки на тлі живого фолкльору, який найкраще репрезентувала українська писанка. Її довголітній досвід спричинився до поліпшення барв і писалець, які вживаються у виготуванні писанок. Вкоротці вийде її новий манускрипт про українську писанку, в якому буде поміщено 20 різних взорів. Це безперечно буде великою допомогою, хто хоче творити писанки в традиційному стилі.



Виставка писанок А. Перейми в Лос Анджелесі

Ака Перейма рівно ж уже із молодих літ цікавилась українським народним мистецтвом, хоч закінчила формальні мистецькі студії уже в Америці. Почала керамікою при Бруклинському музеї і Ню Йорку, а опісля студіювала в Дейтонському і Чикагському Інститутах мистецтва. Тут спеціялізувалась в образотворчому мистецтві (олія, акварелі і скульптура).

Символіка відграє дуже важливу ролю у творах А. Перейми. Тому зрозуміло що назви праць на виставці основані на звичаях, фолкльорі і мітології її предків. Предметами скульптур А. Перейми в звичайній більшості, є птахи „Птиці є носіями вістей, вважаю їх хоронителями в моєму житті, так як це було в житті моїх предків" пояснює Ака Перейма. Цей самий пташиний мотив є теж у кераміці та картинах. Скульптори А. Перейми, головно з дерева і металю, є в модерному стилі, в яких проявляються українські народні мотиви. А. Перейма також любується українською писанкою, що її вона зображує в оліях і акварелях. Домінуючі барви є золоті і срібні.

А. Перейма здобула признання своїй творчій праці серед американського суспільства. Недавно тому був допис у „Outdoor Sculpture of Ohio" („Скульптура під відкритим небом в Огайо") про її творчість, як також рецензії в багатьох газетах ЗСА і Канади, включно із „Сучасні американські жінки скульптори" ілюстрований біо- бібліографічний довідник. Її експонати знаходяться у багатьох мистецьких центрах і приватних колекціях.

Українська громада Лос Анджелесу горда і тішиться осягами наших мисткинь і вдячна, що вони до нас завітали. Високомистецький рівень цієї виставки зробив надзвичайно приємне враження на всіх учасників, які в більшості складались із американської публіки, хоч українців не бракувало. Виставка прибавила не тільки велику кількість глядачів, було понад дві тисячі, але теж знаних з мистецьких кіл - засобів масової інформації. Успіх виставки серед американської публіки завдячуємо Центрові Українського Мистецтва, що роками пропагує нашу культуру в американському середовищі. Було б корисне, якщо б в майбутньому управи „Рідних Шкіл" та організації молоді включили таку виставку для нашої молоді, як „вимогу".

Наша громада в Лос Анджелесі була обдарована досі небувалою виставкою за яку її спонзори й ціла громада висловлюють щиросердечну вдячність.

У ДЕВ'ЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
бл. п.
БОГДАНИ СИДОР ЧАРТОРИЙСЬКОЇ
у вівторок, 21-го червня 1988 р. о год. 6:30 ранком
відбудеться
СЛУЖБА БОЖА
у церкві св. Юра в Ню Йорку
при 7-ій вул.
Прохаємо молитися за спокій Душі Покійної!

МИКОЛА — чоловік та діти:
ЄЛИСАВЕТА з чоловіком АНДРІЄМ
СВЯТОСЛАВ з дружиною МАРТОЮ
І БОГДАН та
ІРИНА КОМАР з родиною — сестра

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Односельчанами, що дня 16-го червня 1988 р. несподівано відійшов у Вічність
наш Найдорожчий і Невіджалуваний МУЖ, ТАТО І ЗЯТЬ
бл. п.
МИКОЛА КРУМШИН
народився в селі Середнє, Підгаєцького повіту.

ПАРАСТАС в суботу, 18-го червня 1988 р. о год. 7:30 веч. в Lincoln Park Funeral Home, 625 McLean Avenue, Yonkers, N.Y.

ПАНАХИДА в неділю, 19-го червня 1988 р. о год. 7:30 вечора.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок, 20-го червня 1988 р. о год. 9:30 ранку в похоронному заведенні. СЛУЖБА БОЖА в церкві св. Михаїла, Yonkers, N.Y. **— 10:00 ранку, а після Служби на цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.**

В безмежному горю залишились:
дружина — ЛЕСЯ
доньки — ЛЮБА і
СОНЯ
теща — АННА ВАРЧАК
тета і вуйко — МИХАЙЛИНА І МИХАЙЛО КЛЮБА
кузинка — ОЛЬГА РАФОФ з мужем БИЛОМ і родиною
похресник — ВОЛОДИМИР МУРАЩУК
і Родина в Україні

З ПЕНТАГОНУ ПОДАЛИ до публічного відома, що совєтське міністерство оборони перепросило Америку за те, що їхній вояк застрілив старшину американського війська у Східній Німеччині в 1985 році. Міністер оборони Дімитрій Язов зложив заяву перепросин на руки секретаря Департаменту оборони Френка Карлуччі.

Українське Лікарське Товариство в Австрії

Початки організовування українських лікарів випливають з міста Грац в Австрії й переходять до Коломиї в Галичині. В 1903 році д-р Олександер Козакевич закінчив трирічну секундарну службу в Граці й переселився до Галичини, де в 1904 році розпочав у Коломиї свою практику. В кореспонденції з товаришем по Грацу д-ром Романом Дориком д-р О. Козакевич все частіше і все конкретніше ставить питання організування українських лікарів. У листі з 5-го липня 1904 р. д-р Р. Дорик пише, що „добре робиш, що збираєш всілякі статути лікарських організацій, бо не одно можна буде перейняти до нашої організації. Треба буде лиш порядно переступілювати всі статути". Тим і почалася ера українського лікарського товариства. А „Товариство Самопомочі Лікарів у Великому Князівстві Краківському Галичині, на Шлеську і Буковині" в 1904 році змінило свій статут у цьому напрямі. Так що воно могло творити в містах Галичини, Буковини і Шлеська свої репрезентації.

Всі проблеми того часу вивчали і вивчатимуть науковці. Ми ж згадаємо лише прізвища членів комітету УЛТ, тобто основоположників УЛТ, який постав у лютому 1908 року: доктори — Тит Е. Бурачинський з Чернівець, Гриць Гарматій зі Львова, Володимир Гизар з Чернівець, Олександер Козакевич, Йосиф Коста Зиновій Левицький з Коломиї, Іван Ціпановський з Городенки та Володимир Янович зі Станиславова. На їхній заклик з охотою вступив у члени Товариства радник двору і професор медичної хемії Іван Горбачевський з Праги.

В листі з 12-го грудня 1908 року проф. І. Горбачевський пише: „Тепер є 150 українських лікарів; треба дивуватися, чому вже не зорганізувалися. Нема сумніву, що організація для лікарів дуже важна і корисна". Він подавав також цінні вказівки, поради і навіть пропонував особисту активну допомогу.

Таким чином можемо згадувати дуже багато прізвищ і публікацій різними мовами та в різних державах цілого світу. Але про це вже багато написано фахівцями, як ми вже вище згадали.

Під час Другої світової війни доля українських лікарів була небезпечною і важкою. Багато з них опинилися за кордонами рідної землі. Та вже восени 1945 року група українських лікарів розпочала свою активність реєстрацією колег — лікарів (37), фармацевтів (11) та ветеринарів (12) на теренах Форарльбергу й Тіролю. Ініціятиву заснувати окреме професійне товариство цих груп подали доктори П. Цимбалістий, М. Залеський, М. Корнилів, Б. Мигаль, О. Сушків, М. Орловський, І. Фелейко, З. Русин, Я. Рожанковський, І. Мосійчук та М. Комарянський.

Основоположні збори УЛТ в Австрії відбулися 16-го і 17-го лютого 1946 року в Інсбруці при участі 45 осіб. Зборами керував д-р Павло Цимбалістий. Учасники зборів прийняли статут Українського Лікарського Товариства в Австрії, вибрали першу управу та схвалили цілий ряд актуальних постанов, розглянувши перед тим різні питання, які були пов'язані з працею і діяльністю Товариства.

Восени 1948 року кілька українських лікарів у Зальцбурзі подали думку організуватися — лікарі та фармацевти разом. Ініціяторами організування в Зальцбурзі були доктори Б. Филипчак, Ключко, В. Гарбовський, В. Стефурак і Т. Решетило. Основоположні збори відбулися 9-го грудня 1948 року в Лексенфельді при участі 35-ох лікарів із міста Зальцбург і області та з Горішньої Австрії. Головою зборів було обрано д-ра В. Стефурака і схвалено статут Товариства. У 1949 році почалося прискорювання переселення наших людей за океан; а в тому часі також і наших лікарів. Ці обставини спричинили ліквідацію товариств. УЛТ Форарльбергу і Тіролю припинило свою діяльність з кінцем вересня 1949 року, а восени 1950 року і Товариство Українських Лікарів та Фармацевтів у Зальцбурзі. Залишилися лише одиниці. Д-р Іванович, останній голова УЛТ в Зальцбурзі, пише восени 1950 року до д-ра Т. Решетила: „По якомусь часі я відшукав ще кількох лікарів у цілій Австрії, але їх було мало...". В 1947 році в австрійських університетах Інсбруку, Грацу і Зальцбургу студіювало 350 українців. Між ними було багато лікарів, які закінчували студії й виїздили за океан. У Відні під час війни студіювало 280 українських студентів, але через воєнні події в більшості вони покинули Відень. По здобутті Австрійською Республікою незалежности і невтральности на її території залишилося близько 3,000 українців, а між ними 35 лікарів та фармацевтів, порозкидуваних по всій Австрії на державних посадах чи з приватними практиками. Під час Першого Наукового Конгресу в Мюнхені 1984 року д-р Ахіль Хрептовський, — президент СФУЛТ подав думку відновити в Австрії Українське Лікарське Товариство. Присутній на тому Конгресі д-р Олександер Жупник з радістю схопився за ту пораду, а створений ним комітет основоположників Товариства в Австрії енергійно його підтримав. Так що після трьох сходин комітету 23-го жовтня 1985 року відбулися основоположні збори УЛТАвстрії.

На основоположні збори зійшлося 15 українських лікарів з Австрії, а також були присутніми президент СФУЛТ д-р Ахіль Хрептовський, заступник голови УЛТПА д-р Стефан Войтович, присутні радісно вітали гостей із Західньої Німеччини — президента УЛТ ФРН д-ра Володимира М'ялковського, Світлану Романюк та д-ра Роксоляну Козак-Мудрик. У склад управи УЛТАвстрії вибрано: головою проф. д-ра Олександра Жупника, першим заступником голови проф. д-ра Олега Горникевича, другим заступником голови д-ра Марка Припхана, скарбником магістра фармацевтики Христину Відгольм, членом Управи д-ра Володимира Конрада, а в склад контрольної комісії увійшли — д-р А. Мельник і д-р Роман Лебедович та секретарем Зоя Крассер. Зареєстровано членами УЛТ 24 особи, тобто 75% усіх українських лікарів на терені Австрії. Це говорить про старанну працю УЛТА та про зацікавлення нашою працею колег. З часу заснування УЛТА відбуто 4 засідання Управи, 2 звичайних загальних зборів, прочитано 2 реферати у Відні на теми „Автогенний тренінг", який прочитав д-р А. Пшивий та „Мазепа", який виклав проф. Маньків. Кількість присутніх на рефератах підтвердила, що українська громада Відня цікавиться викладами рефератів.

У цьому ж часі голова УЛТА мав змогу викладати на актуальні теми пасторальної медицини в Римі, реферувати на святкуванні 10-ліття заснування УЛТАвстралії в жовтні 1986 року в Мельборні й Сіднеї на тему „Чорнобиля"; а 5-го березня 1987 року брав участь у науковій конференції у Відні, на якій проф. д-р Роберт Гейл (ЗСА) докладно поінформував головних лікарських представників Австрії про Чорнобильську нуклеарну катастрофу в Україні. Тепер головним завданням УЛТА є організаційна підготова для відбуття Другого Конгресу СФУЛТ та Першого З'їзду УЛТА у Відні, які мають працювати від 1-го до 7-го липня.

Н. Н.

Святкування Тисячоліття в стейті Ню Йорк



Предсідник легіслятури Френк Стабіле (третій зліва) передає проклямацію для відзначення Тисячоліття Хрищення.

Гантер, Н.Й. (М.К.). — Предсідник легіслятури повіту Грін Френк Стабіле видав в середу, 20-го квітня ц.р., проклямацію для відзначення Тисячоліття Християнства України. У проклямації згадується ролю Володимира Великого, вплив християнства на культурний розвиток України, сучасний стан катакомбних Церков та закликається громадян повіту включитись до цих історичних святкувань разом з їх українськими сусідами.

Репрезентували громаду в час святочного проголошення проклямації о. Тома Куліш, парох православної церкви, і Андрея Куліш з Гадсону, Микола Цимбалістий з Кіскатому, д-р Іван Макаревич і Анна Спортонь з Гантеру. Сорок українців виповнило кімнату, у якій проголошено проклямацію. Микола Цимбалістий, дякуючи законодавцям, накреслив ролю Церкви, та її історію. Газети „Дейлі Мейл" з Кетскил і „Виндгам Джорнал" подали обширні вістки зі світлинами.

У четвер, 21-го квітня при нагоді вже восьмого Міжнаціонального вечора при Колюмбійсько-Грін коледжі, що має широку фестивальну програму, українські жінки влаштували присвячену Тисячоліттю Хрищення України виставку українського народного мистецтва — ікон, вишивок, різьби, писанок, а їх писання демонструвала Андрея Куліш. Пояснювали Джені Чайківська, Анна Рітровська, Анна Спортонь і Катерина Мальгівська вбрані у народні строї. У фестивалі брали участь кілька десятків різних національностей.

Велика афіша — „1000 років Християнства в Україні 988-1988. Святкуйте разом з нами 21-го травня" — була прикріплена й відслонена при Ферв'ю аве, в Грінпорті, Н. Й. Святкування відбудуться також 16-го липня в Гадсоні спонсоровані триповітовим комітетом Колюмбія-Грін-Дачес.

„Явір" виступив на фестивалі в Сан Дієго



Танцювальна група „Явір" з Лос Анджелесу, що створилась 20 років тому, виступає на фестивалі культури у Сан Дієго. Фестиваль цей відбувається тут щороку і притягає тисячі людей, що мають можливість ознайомитися з українською культурою.

Громадська пасивність...

(Закінчення зі стор. 2)

людини зацікавлення та охота включитися в їхню роботу, або їм допомагати принаймні грошево. Розмови про нашу слабкість в американському світі, про наш брак впливів може заохотити декого з молодих слухачів особисто ангажуватися, щоб змінити такий стан.

Роля старших громадян

У нашому зорганізованому житті перевагу даємо всяким святкуванням та імпрезам для внутрішнього вжитку. Ці імпрези відбуваються рік у рік, як своєрідний обряд. Вони задовольняють культурні та товариські потреби переважно старших громадян. Для актуалізації „української справи" в світі вони нічого не дають. Тому треба б, на нашу думку, більше присвячувати уваги нашому відношенні до зовнішнього, американського світу. Треба би брати участь в американських політичних клюбах та різних акціях й не політичного характеру. Як відомо, американські пенсіонери зорганізували своє потужне „лоббі" в Вашінґтоні, з якими всі американські політики мусять рахуватися. Наші громадяни — пенсіонери повинні входити до тих клюбів пенсіонерів, або їх творити окремо, щоб мати нагоду стрічатися з іншими американцями та інформувати їх про наші справи. Такі клюби могли б запрошувати кандидатів до виборів на віча, на яких була б нагода висувати питання важливі для українців.

Досить занедбаною є ще одна форма політичної активности громадян, а саме писання листів до конгресменів, сенаторів, Державного департаменту чи до американської преси. В наших організаціях часто є референтури зовнішніх зв'язків. Буває, що референти для тих зв'язків не знають, як їм наладнувати ці зв'язки. Саме вони могли б організувати таке писання листів чи телефонічних відгуків до членів Конгресу, до Уряду, чи до преси. Листи з десятками підписів від наших організацій, а ще більше особисті листи поодиноких громадян зробили б нас більш видними. Листи треба писати не лише тоді, коли треба протестувати чи про щось просити, але також, щоб висловити подяку і признання за заяви чи рішення, що заторкують справи, важливі для усього американського суспільства. Якби американські сенатори та конгресмени діставали сотні таких листів від українців, вони не забували б про нас, і про становище в Україні. Наші пенсіонери повинні мати досить часу на таке листування.

Можна б знайти ще інші форми нашої активізації в американському житті. Однак передумовою того мусить бути постійна боротьба — за словами Є. Сверстюка — з нашою „обережністю, пасивністю, перечікуванням і лінню предків", з нашою традиційною тенденцією втікати в привату, на самійленкову „піч", щоб могти жити безпечно, вигідно і, поза своїми особистими справами, нічим іншим не турбуватися.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

АНАСТАЗІЯ ТУЧАПСЬКИЙ член УНС Відд. 14-го Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н.Дж., померла 25-го лютого 1988 року на 74-му році життя. Нар. 16-го квітня 1913 року і стала членом УНС 1972 року. Залишила у смутку внуків: Ірену Карраско і Григорія Тучапського. Похорон відбувся 29-го лютого 1988 року на цвинтарі св. Гертруди у Вудбриджі, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Отрок, секр.

ГРИГОРІЙ КОВАЛЬЧУК, член УНС Відд. 11-го ім. св. Михаїла в Джанставні, Па., помер 30-го березня 1988 року на 93-му році життя. Нар. 4-го березня 1896 року в Галичині. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку сина Чарлза і доньок Доротею Антолик і Аліс Стар, шестеро внуків, двоє правнуків та дальшу родину. Похорон відбувся 2-го квітня 1988 року на цвинтарі Грендв'ю в Джанставні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ НЕБЕСНЯК, член УНС Відд. 141-го Т-ва „Єдність в Лінкольн, Небраска, помер 2-го травня 1988 року на 64-му році життя. Нар. 29-го січня 1924 року в Західній Україні. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку Дружину Валентину і сина Валерія - Віктора, дочку Лілю і семеро внуків. Похорон відбувся 5-го травня 1988 року на цвинтарі Кальварія в Лінкольн Небраска.

Вічна Йому Пам'ять!

Антон Лехолат, секр.

СТЕПАН ШУМСЬКИЙ, член УНС Відд. 387-го Т-ва „Любов" у Віллімантік, Ст., помер 23-го березня 1988 року на 80-му році життя. Нар. 16-го серпня 1908 року в Тісов Сваява. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Олену і дочок Марію Міченську і Анну, та сина Василя, 6-ро внуків і сестру. Похорон відбувся 26-го березня 1988 року на цвинатарі св. Йосифа у Віллімантіку, Кт.

Вічна Йому Пам'ять!

Ірена Олійник, секр.

ВАСИЛЬ КУХТА, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія В Чикаго, Ілл., помер 7-го травня 1988 року на 60-му році життя. Нар. 5-го жовтня 1928 року в Україні. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дітей: Наталку, Володимира, Петра, Анатолія і Павлю, Розмері та братів і сестер в Україні. Похорон відбувся 10-го травня 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.

ЄВГЕНІЯ БУРИЙ, член УНС Відд. 218-го в Кемпбелл, Огайо, померла 2-го травня 1988 року на 63-му році життя. Нар. 23-го лютого 1925 року в Устриках Долішніх, Україна. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку мужа Стефана, дочок Віру і Любу з мужем Скатом Снов, внука Дастіна Б. Снов, маму, дві сестри і брата в Україні. Похорон відбувся 4-го травня 1988 року на цвинтарі Кальварія в Янгставні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар